

Posudek vedoucí závěrečné práce

Vedoucí závěrečné práce: Mgr. Lucie Jakubcová, Ph.D.

Oponent závěrečné práce: Mgr. Helena Kafková, Ph.D.

Autor závěrečné práce: Bc. Marcela Šilhavá

Obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Akademický rok: 2022/2023

Název práce: Rodiče žáků a výtvarná výchova: význam výtvarné výchovy ve vzdělávání žáků na ZŠ z pohledu rodičů

Obsah a cíl práce

Obsahem práce je rodičovské pojetí předmětu výtvarná výchova na prvním stupni základní školy. Autorka ho na základě sesbíraných dat z terénu popisuje a vykládá s oporou v odborné obecně pedagogické literatuře. Z obecnějšího pedagogického rámce, který se vztahem rodičů a školy zabývá intenzivněji než teorie a didaktika výtvarné výchovy, vybrala a shrnula klíčové jevy a faktory (postoje rodičů ke vzdělávání, typologie rodičů, typologie vztahů školy a rodičů, klima školy, apod.). Na jejich podkladě připravila rozhovory a dotazník pro respondenty (vyučující VV a rodiče ze dvou základních škol). Pomocí nich sesbírala a popsala představy, názory a postoje rodičů k výtvarné výchově, reflektuje je ve svém vlastním pedagogickém přístupu a uplatňuje při plánování a realizaci formálních i neformálních setkávání s rodiči (např. třídní schůzky, kde rodiče tvoří; výtvarný a výtvarně řemeslný workshop; výstava dětských prací). Metodologie realizované výzkumné sondy má blízko k akčnímu výzkumu, jak o něm uvažuje Greger a kol. v publikaci *Když výzkum mění praxi* z roku 2020. Autorka kombinuje kvantitativní i kvalitativní metody sběru dat, klade si relevantní otázky, formuluje hypotézy a dokáže na ně smysluplně odpovědět. Cílem práce bylo navrhnout a zrealizovat výtvarný projekt, který měl podpořit kooperaci vyučující a rodičů. Vzhledem k pandemické situaci nebylo možné vytvořit ucelený a dlouhodobý výtvarný projekt. Autorka připravila čtyři na sobě nezávislé akce, které bylo možné realizovat v uvolnění mezi lockdowny. Jednotlivé akce jsou v práci popsány a reflektovány. Dokumentace akcí je dostupná v příloze práce.

Autorka v textu zjištění ze své výzkumné sondy nepřeceňuje, ale v zásadě potvrzuje data, která již dříve publikovali jiní autoři (Walterová 2010). Rodiče sice výtvarnou výchovu považují ve vzdělávací nabídce za důležitou (samozřejmě), ale její postavení vůči jiným předmětům chápou níže. Ukazuje se, že stereotyp hierarchizace školních předmětů mezi rodiči přetrvává. Nabízí se otázka: jak s takovým zjištěním může výtvarná pedagožka naložit? Autorka navrhuje na jedné straně respekt k postojům rodičů, ale ve shodě s hlasy dotazovaných kolegyně, zároveň navrhuje rodiče ve stereotypním pojetí k VV nepodporovat. Navrhuje ho trpělivě, postupně narušovat zapojováním rodičů do společné tvorby s dětmi. Na vlastním reflektovaném příkladu ukazuje, že taková činnost má pozitivní dopad na klima třídy a vztah rodičů k vyučující. Bylo by zajímavé tyto dopady dlouhodobě sledovat a ověřit například jejich vliv na: proměnu postavení VV vůči ostatním předmětům, na vzdělávací efekt výtvarné výchovy, vztah žáků k současnému umění, atp. Práci považuji za přínosnou a hodnou dalšího rozvedení.

Struktura práce (členění kapitol, logická provázanost)

Práce je logicky strukturovaná, standardně členěná do teoretické a praktické – výzkumné části, kapitoly na sebe navazují a postupně rozvíjejí obsah sdělení.

Správnost citace a odkazů na literaturu

Autorka cituje a odkazuje podle platné bibliografické normy, použité prameny uvádí v seznamu literatury.

Grafické, formální a jazykové zpracování

Práce je po formální a jazykové stránce zpracována na vysoké úrovni.

Práci doporučuji k obhajobě.